

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

for Landbruget i den Tid, der kommer efter.

Det ærede Medlem henviste til, at man selv havde vist Betænkelighed ved Pantsætningsbegrænsningen ved at tillade, at Statshusmandsbrug pantsættes ud over de Grænser, her er fastslaaet. Men der er den store Forskel, at Ejerne af disse Brug kan, hvis de ønsker det, faa Adgang til at faa deres Rente konjunkturbestemt. Hvis der var en Mulighed for at faa konjunkturbestemt Rente i de private Laan, vilde jeg ogsaa mene, at man maaske kunde tillade en højere Pantsætningsgrænse, end man har nu. Men saa længe dette ikke er Tilfældet, anser jeg det ikke alene for forsvarligt, men for ønskeligt og nødvendigt at gennemføre en saadan Begrænsning for derved at undgaa de Forhold, som ellers vilde opstaa under Højkonjunkturerne. Her til maa saa naturligvis knyttes Dispensationsbestemmelser med Henblik paa berettigede Krav, og saadanne kan ogsaa godt gennemføres uden at hindre en Begrænsning af den Stigning i Pantegælden, som bliver en Følge af Højkonjunkturer, og som alle er enige om ikke bør finde Sted.

Jefsen Christensen: Det ærede 10de Medlem for 2den Kreds (Lange) gjorde gældende, at den dygtige faar betroet større Laan end den mindre dygtige, netop i Kraft af den Tillid, man har til hans Dygtighed. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at saadan gaar det, ligesom jeg ogsaa er enig med ham i, at det er rimeligt og rigtigt at betro den dygtige mere end den udygtige; men jeg sagde det heller ikke som nogen Bebrejdelse mod den dygtige, der ønsker at komme i Betragtning efter Gældssaneringslovens Bestemmelser; jeg sagde det som en Henstilling til den højtærede Landbrugsminister om, at ogsaa Staten kunde vise den dygtige større Tillid end den mindre dygtige. Vi aabnede derved Mulighed for, at Kreditorerne vilde gaa med ogsaa for hans Vedkommende, selv om de mente i Kraft af hans Dygtighed at kunne lade den Gæld, de havde hos ham, bero uden at faa den konverteret.

Jeg har afholdt mig fra enhver Form for politiske Betragtninger i de Udtalelser, jeg er fremkommet med, og har holdt mig til Lovens saglige Bestemmelser. Det skal jeg ogsaa gøre i anden Omgang, selv om jeg ikke vil tilbageholde den Bemærkning, at jeg er ganske enig i den Betragtning, at det foreliggende Forslag ikke indeholder en Hensyntagen til Erhvervet som saadant;

det indeholder en Hensyntagen til de vanskeligst stillede i Erhvervet, men det er ogsaa dem, Loven drejer sig om.

Den højtærede Landbrugsminister siger, at jeg maa have overset, at man netop ved Pantsætningsbegrænsningen tager Hensyn til Dræning, Mergling o. s. v., men det maa vist være den højtærede Landbrugsminister, som har været lidt fraværende, da jeg talte, for det, jeg sagde, var netop, at den større Avling, der flyder af disse Grundforbedringer, kræver en delvis Forøgelse af Bygninger og Besætninger paa et noget senere Tidspunkt, og i Kraft af de Lovbestemmelser, vi her indfører, kan der og vil der være en vis Fare for, at vi afskærer Landmændene fra at kunne foretage de Forbedringer, der naturligt følger af Ejendommens bedre Drift, hvis vi skal fastholde, at Laanegrænsen ikke maa gaa op over 110 pCt. af de skattemæssige Værdier. Det er rigtigt, at Ministeren har en Dispensationsret, men denne Dispensationsret gaar kun op til 110 pCt. for de Laansøgeres Vedkommende, der ved Gældssanerings Ordning ikke havde 110 pCt. Gæld. Det er denne Bestemmelse om de 110 pCt. i Forbindelse med de Startvilkår, Ungdommen har, hvad enten det drejer sig om Erhvervelse af et Statshusmandsbrug eller af anden Ejendom, som jeg mener ikke er forsvarlig og ikke svarer til selve Livets Krav. I det Øjeblik man bygger en Bygning paa et Husmandsbrug, der koster 12 000—13 000 Kr. i Dag, vil det, ansat i skattemæssig Værdi med Besætning og Inventar, med Jord og det hele, ikke komme op paa det, Bygningen alene koster.

Og som det er for Statshusmandsbrug, er det ogsaa for de private. Det er ikke for at animere til større Pantsætning end højst nødvendigt, det er ikke for at imødekomme nogen Form for Letsindighed, at jeg ønsker denne Dispensation indført i Loven, det er kun, fordi jeg allerede har erfaret, at de, der har faaet saneret inden for de 110 pCt., er kommet ud i Forhold, der har ført med sig, at de skal bygge, maaske fordi deres Lade er faldet om, eller de skal gøre dit eller dat, fordi der er hændt det og det, efter at Saneringen er gennemført, og saa har man ment, at der i gældende Lov — og jeg vil gerne spørge den højtærede Landbrugsminister, om han mener, det er rigtigt — var hjemlet Ret til at tinglæse Laan for saadant Byggeri, fordi det hørte med til anden panteværdiforøgende Foranstaltning, selv om det ikke faldt ind under Fortrinspant. Da vi vedtog Loven, var jeg ganske overbevist om, at dette med anden pante-